

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

38 Consiliarijs vti ætate, prudentia, industria, & rerum experientia
insignibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

SIGNVM XXXVIII.

CONSILIARIIS (VT OCVLIS ET *Consiliaris*
auribus) *vti, atate, virtute, integritate pru-* *vi opti-*
dentia, industria, & rerum expe- *mi.*
rientia insignibus.

Consilium est res sacra, & res præclarè gestæ
 Nil aliud sunt (Platone teste) quàm pruden-
 tium consiliorum executiones. Adhæc magna
 negotia magnis adiutoribus egēt. (*Velleius lib. 2.*)
 Vnde si quis vult solus omnia regere, superbus
 magis, quàm sapiens dici videtur. (*Liu. lib. 44.*)
 Et beata profectio est ciuitas, in qua sapiens Sena-
 tus vivit, & in qua Senatores & Cōsules iustè ac
 prudenter de arduis rebus consilium capiunt. Si
 togati consulant, florebit palma: si armati solùm,
 verendum est, ne laurus pacis colorem perdat.
 Vtinam autem in omni Senatu dextras armati &
 togati iungerent, viresque ingenij cum lacertis
 Herculis decertarent. Vlysses Achilli, Aeneas
 HecTORI amicus fuit, cum Pallas armata à colle-
 gis Consulum exularet. Tacitus ait: *Magnum or-*
namentum Principi corona senum & cordatorum
Consuliorum cinctum esse.

Hinc *antigonus*, Zenone Philosopho defun-
 cto dicebat, gestorum suorum Theatrū esse sub-
 latum, quòd ad illius viri iudicium potissimum
 componeret suas actiones, quem vnum pro mul-
 tis hominum millibus haberet. *Plut.* Certè qui
 ingenij vi confidentia ita subnixus ambulat, vt
 nullius sapientis auxilium requirat, nec monitis
 eorum obtemperet, is summam sibi sapientiam

Q

ARRO-

arrogat, & sua temeritate vniuersam Remp. p-
 der. Hinc vt olim Reges Iudæorum sibi in con-
 lium Prophetas adhibebāt; sic Magistratus Chri-
 stiani viros huiusmodi, quos nomine pietatis
 sapientiæ excellere sciebant, in rebus difficil-
 ribus consulebant, quorum monitis & consilio
 fulcirentur. Contra quia Cambyfes, Cyri Per-
 rum Monarchæ filius, Cræsum Regem sapien-
 simum cæterosque Consiliarios, (quos Cyrus
 ter in maximo honore tenuerat, & filio, vt
 faceret consuluerat,) audire noluit, inter
 mum annum regni turpiter periit.

2. *Alphonsus Rex interrogatus, quibus Con-*
sijs maximè delectaretur? Libris respondit, quibus
sine metu, sine gratia, quæ nosse cuperet,

a *Panormi.*
 lib. 3.

b *Panormi.*
 lib. 2.
Exod. 18.
 v. 21.

liter audiret. a Per absurdum etiã sibi videri
 bāt, Reges ab alijs regi, & Duces ab alijs
 hoc est, alienis oculis videre, alienis auri-
 bus audire, alienis linguis loqui: seu, à Consiliarijs
 arbitrio ita pendere, vt planè horum sint ma-
 pia. b Et Cathalanis optimum factu fore cen-
 sibus, si Alphonsò adhuc adolescentulo septem
 viri ad gubernandas Resp. adiungerentur,
 Deum timerent, iustitiam colerent, cupi-
 tes frænarent, neque donis vel muneribus
 rumperentur, Alphonsum laudasse consilia
 atque respondisse ferunt: Si horum vel vnum
 deritis, continuò illi & regnum, & regimè
 cesserò, innuens, paucos bonos Regum esse
 Consiliarios. *Ibidem.*

3. *Alexander Severus Imp. quos putant*
mos. Urbanis præfecit negotijs publicis, &
adhibuit Consiliarios, quos Lampr. recelat.
ætia eius cõsilio fuit Fabius Sabinus, Cato

poris sui; Domitius Ulpianus, Juris peritissimus; Aelius Gordianus, Gordiani Imp. pater; Julius Paulus, Juris peritissimus; Claudius Venetus, Orator amplissimus; Pomponius, legum peritissimus; Celsus, Modestinus, &c. Juris Professores, &c. Sic Princeps bonorum consilio firmandus, & fortium hominum comitatu sopiendus est. Vide de Historia.

4. *Homilius* Senator Romanus optare solebat potius malum Principem, qui bonos haberet Consiliarios & amicos, quàm bonum, qui malos haberet, quibus rerum administrationem committeret. Putabat enim facilius fore, ut à multis bonis vnus malus ad saniora duceretur, quàm ab vno bono multi à malitia auerterentur. *Fulg. lib.*

7. cap. 2.

5. Etiam *Marius Maximus* referebat meliorem esse *Romp.* & prope tutiorè, in qua Princeps malus esset, quàm in qua amici Principis praui existerent, quòd vnus malus possit à pluribus bonis corrigi, multi ab vno nequaquam. *Cuspin. in Consulibus*. Certè melius est vnum malum pati, quàm multos.

6. *Sigismundus Imp.* beatos esse (beatè victuros) in terris dicebat Reges, si, exclusis superbis & crudelibus Consiliarijs, viros mansuetudinis & misericordiæ cultores in Curia Assessores & Consiliarios habeant, & ijs morigeros sese præbeant. *Æn. syl. de gestu Sigisw.*

7. Licet in comitatu *Alexandri Magni* sapientes & Philosophi essent numero multi, tamen præter cæteros ei familiarissimi erant *Aristoteles, Anaxarchus, & Onesicritus*. Decet enim Magistratum prudentem consilia quidem audire

Q. 2

multo-

Consiliarij
iurimi.

multorum; in constituendo verò & concludendo paucorum stare sententiæ. Rectè namq; ait Velleius lib. 3. *Quid fieri debeat tractato cum multis, non facturus sis cum paucis ac fidelissimis, vel iustissimis.*

8. *Augustus Caesar* primùm è Senatu 15. mo. eximios Senatorum legit, cum quibus de negotijs ad frequentem Senatum referendis antea tractaret. *Suet. c. 35. Dio lib. 53.*

*Vide de
Exemplo.*

9. *Carthaginenses*, ultra 400. Senatores, confilium seu intimum habebant, quod 30. eximiorum Senatoribus constabat. Id erat (ait *Liu. lib. 21.*) sanctius apud eos consilium, maximaq; ad regendum Senatum vis.

10. *Philippus II. Rex Catholicus*, antequam in Hispanias, post contractum cum *Henrici Regis Galliarum* filia matrimonium, repeteret, *Duchessam Parmensi*, futuræ *Gubernatrici Belgiarum* consilium, sanctius seu arcanum constituit consilium (præter Status & Financiarum, ut vocantur) quod 12. I. C. constare voluit, cuius Præfatus *D. Viglius*.

Note bonorum Consiliorum. Boni autem Principes legunt Consiliarios ingenio mediocri, non praxandis; quia ingenia acuta, & acuta nouandis, quam gerendis rebus utiliora sunt. *Q. Curt. lib. 4. & (ut à Stagyrice dicitur Senecam de Tranq. vita notatum est) raro magnum ingenium est sine mixtura dementiæ; ut rectè dicitur*

D. Chokier xerit *Eurip. Mens qua sapit mixtum, non sine dolo* no sapit. Ut aptior est ascia, quæ aciem habet pro-

Pol. c. 5. lo obrusio-rem, quam acutissimam: ita ad res gerendas multo est præstantior, cuius mens non est subtilis & acris. *Thucyd. lib. 3. in Orat. Cleon.* Plato dicebat in *Timæo*: Magna ingenia, non

ut atque arbores pluribus quàm conuenit fructibus grauidæ, nimia vbertate luxuriant. *μεγάλα φύσει ἐκέρχουσι τὰς μεγάλας κακίας:* præclaræ naturæ producunt (adiuncta habent) sæpe magna vitia.

Pericles foecundo quidem fuit ingenio, at pestis perniciosæque fuit patriæ. *Plur.* Etiam populi, qui cæteris ingenio præstât, rerum nouandarum perpetua cupiditate feruntur, vt de Atheniensibus, Megarensibus, Syracusanis, Florentinis, Genuensibus proditum est. Tunc enim se quisq; imperio dignum iudicat, ac sibi sapere plus satis quisque videtur, nec nisi difficilimè recta præcipientibus cedit. Primò igitur prægrandia ingenia ad consilia minus sunt admittenda: quia sæpè ignara sunt obsequi. 2. quia præacuta ingenia nõ sunt expediti consilij, propterea quòd præmultiplici inuentione & rationum copia plerumque nitant, & ægrè expediunt aliquid, cui insistant. 3. semper perturbationibus agitantur. 4. semper aliquid mouent, nec in consilio aliorum sententijs libenter acquiescunt. Hæc autem peruicacia optimorum cõsiliorum est inimica. Hinc *Cleon* Dux Athen. dicebat: Imperitiores homines si cõperitiõibus conferantur, *Remp.* plerumq; melius administrare. Nam isti quidem & legibus sapientiores videri, & in publicis consultationibus semper sententiam obtinere volunt, quasi in alijs maioribus rebus ingenij sui vim ostentare non possunt, atque propterea plerumque *Resp.* euertunt: illi verò, quia suæ peritiæ diffidunt, illius, qui rectè sententiam dixit, à se vituperari non posse, vltro fatentur. Itaque *Resp.* plerumque rectè administrant: quia sunt æqui rerum æ-

stimatores potius, quàm concertatores: hanc
apud Thucyd. lib. 3. hist.

II. *Senes, prudentes, & eruditos.* Sapientiam
nim decursis multorum annorum spacijs, & longi
go variarum rerum vsu comparata, senes
plerumque comes est indiuiduus. Ad recte
sultandum & iudicandum necessaria est pru-
tia & rerum vsus: (Arist. 7. Pol. c. 9.) at haec
nisi longo tempore comparari possunt.

Seris venit vsus ab annis.

Isocr. ait epist. 6. *Experientia & rerum
rarum vsus senes erudit, atque efficit, vt quilibet
pediat acutius quàm alij prospiciant.* Spartanus
Rep. Iudices esse non potuerunt, nisi qui aetatem
num aetatis 60. peruenissent. Plur. Liu. lib. 3. cau-
cat, aetatem adferre feruorem & audaciam. In
filium autem indies crescere senescitibus
tius, maturescere aetate, Xenophon: Vt non
citharadi multas citharas perdunt: ita cupido
uenes Kemp. vt plurimum leuertur. Hinc Ly-
gus apud Laced. instituit, vt 28. Seniores sen-
Principibus Laconum assisterent, quod Cō-
yētia nuncupauit. Plur. apud quem
Pindarus ait: *Consilia sunt senum, h. s. i. iuuen-
quia vires sunt in iuuenibus, prudentia est in
nibus.* (Arist. 7. Pol. c. 9.)

Remulus, primus Romani Imperij conditor
consilium Reip. Seniores populi elegit, qui
Patres, ob reuerentiam; & Senatores, ob aetatem
dicti sunt. (Liu. 1. Dionys. Hal. 2.) Moysi Duci
precepit, vt 70. Seniores populi deligeret, &
filij & leuamenti causa. Num. 11. Si Robo-
senum consilium sequutus esset, Regnum ita
uisset; quod prope perdidit, & euertit con-

juniorum, cui annuere maluit. 3. Reg. 12. Con-
mitem ob causam Ludouicus XI. Rex Gallia penè
Regno excidit, vt ipsemet Carolo filio moritu-
rus aperuit, quem proinde summopere adhorta-
tus est, vt quos relinquebat senes Consiliarios,
eos in consiliū adhiberet. *Commin.* iuuenes enim
impetu & temeritate feruntur, temerè & incon-
sultò agūt. Rectè ergo ait Cic. de Senect. *Cum ad
gubernacula temerarij atq; audaces homines ac-
cedunt, maxima & miserissima naufragia sunt.*

Job ait c. 12. *In antiquis est sapientia, & in mul-
to tempore prudentia.* Et S. Hieron. epist. 2. *Omnes
penè corporis virtutes mutantur in senibus, & cres-
cente sola sapientia, decrescunt cetera.* Et in Pro-
cecmio in Amos: *Senectus nos ab imprudentissimis
demonis liberat voluptatibus: gula imponit mo-
dum, libidinis frangit impetum, auget sapientiam,
dat maturiora consilia.* Syracides c. 25. ait: *Quam
speciosa sunt canitiei iudicium, & speciosa veterana
sapientia, &c.*

Appellârunt Spartani Magistratus suos
πρωγενεις, nati grandiores, & *γεγονως*, se-
nes: à senio etiam apud Romanos Senatus nomē
accepit: *γεγονωσια* Curiā vocari Romulus vo-
luit: (Plur. in lib. an senib^o Resp. gerēda.) hoc nomē
docet Seniores clauum Imperij tenere oportere.

Legibus etiam constituendum esse Plato mo-
net, ne quis Magistratum quenquā gerat, qui pau-
ciore, quàm 50. annos habuerit: iuuenes non ad-
mittit, quòd improborum versutijs facile circū-
ueniantur, cum earundē affectionū (quas impro-
bi sequuntur) exēplo in se miramē habeant. (3. &
5. de Rep.) Quin & leges ciuiles hoc requirūt, quæ
ad Rēp. administrandā nolūt ante 25. annū, vel ad

munera, quæ non patrimonij sunt, vel honores
minores quenquam admitti. (*Dig. lib. 40. t. 1. l. 1.*)
ætas in legendo Senatore certa Romæ est ob-
uata, nec Consulatus geri potuit ante 43. annos
prætura ante 40. AEdilitas & Quæstura ante
(*Sigon. de antiquo iure ciuium Rom. lib. 2. c. 2. G.*
abius lib. 1. de Comitibus Rom.)

Etiã ad iudicandum annus ætatis legitime
35. fuit. (*Suet.*) Apud Chalcidenses infra 30.
nũ Magistratũ gerere nemo potuit, vt nec
tæ. (*Plut. in Lycurg.*) Senescensibus enim
feruore & audacia ætate sublata, cõsiliũ
crescit, est corporis infirmitas, mentis sobrietas
senescensibus corporis membris, sensibus em-
litis, in cõsiliũ proxima transeunt. (*Lin.*)
Accedit experientia, & multarum rerum
vt tertium quendam oculum (experientiam) ha-
nes habeant, quo rerum euentus facile per-
ciunt. (*Plato 3. de Rep. Isocr. epist. 6.*) Et ve-
cus ille melior dicitur, qui diutius inter æger-
versat⁹ est, aut ipse æger extitit; ita senex ac-
prospicere iudicatur, quid expediat, quam iu-
nes. Sed & ordo naturæ hoc requirit, vt iu-
senili sub disciplina viuant, vt quæ à minime
fecto ad perfectum progressa, iuuentutis ob-
quium, senectutis imperium docet: iuuenes eni-
sunt quasi teneriores plantæ, quæ ne in cur-
crescant, senectutis baculo fulciri ac susten-
debent. (*Arist. 7. Pol. c. 14.*) Adhæc possunt in-
treccationes & odia vitari: quia carent odio
inuidia senes; aut si est inuidia, similis fumo
qui cùm initio aduentibus ad Remp. quasi
sus largius offertur, postquam hi effulserunt,
vanescit. (*Plut. lib. an seni ger. Resp.*) Etiã sen-

bus Resp. capeſſenda, vt iuuenes multos ad admi-
niſtrandam Remp. rectè informant. (*Ibid.*) Cùm
verò & authoritas plurimum in Magiſtratu poſ-
ſit, vel hoc nomine ſenium ratio habenda eſt, vt
pote in quorum vultu obſeruanda maturitas ap-
paret, quæ plurimum apud populum aſſeſſoris
conſiliat. (*Ibid.*) Contra adoleſcentiæ ac flo-
rentis ætatis propria eſt temeritas: (*Cato de Se-
neſt.*) per ætatem iuuenes imprudenter multa
faciunt, & illos, quorum conſilia ſequi debebãt,
aſpernantur: (*Commaus lib. 7.*) ad honores euecti,
intemperanter, atque inſolenter ſe gerunt: (*Se-
neca in Thyeſte.*) affectus vehemènes habent, con-
ſiliumque regere nequeunt. *Idem in Troade. Ar. 1.*
2. Rhet. c. 12.

Roboamus, relicto ſeniorum conſilio ſeipſum
maxima regni parte priuauit. Cùm *Carolus VI.*
Gallorum Rex adhuc puer ſolo nomine Rex eſſet,
emulatione factionum Gallia inteſtinis bellis
miſerè agitata eſt, Angli à Burgundione euocati,
Regnum occuparunt, & Rege ſuam in poteſta-
tem redacto, quas voluerunt foederis condi-
tiones ſcripſerunt. (*Æmil. lib. 10. Polyd. lib. 23.*) Sub
Frothone III. impubere Rege Dania miſerrimè
improborum Præſidum tyrannide oppreſſa eſt.
(*Olaus lib. 8.*) Rectè ergo *Cic. de ſeneſt.* Maximæ,
ait, Reſp. ab adoleſcentibus labefaſtata, (euerſa)
à ſenibus ſuſtentata & reſtituta ſunt. Non quidè
à conſilijs, vt nec à ciuilibus muneribus penitus
excludendi ſunt iuuenes, in quibus eſt ſeneſtus
venerabilis morum, & cana prudentia. Nam *Sap.*
4. r. 8. dicitur: *Cani ſunt ſenſus hominis & ætas ſe-
neſtuta vitæ immaculata.* Vide *c. 25. Syr. Iſocr. in*
Archid. ait: *Nullam in conſilijs ætatem repudian-*
dam

dam esse. Venetorum legati missi erant à se ad Imp. Fridericum III. iuuenes admodum tantum non imberbes, quibus Imp. copiam facere recusauit. Causam quarentibus, res sum, morem illum iam apud Imp. inualuisse Principibus omnibus innotuisse, ut non legati ad eum mittantur, nisi natu grandes, iam iuuenes barba adhuc carentes. Quare etiam, Legati quempiam rogatum Casarem runt, ut saltem eos admitteret ad colloquium super re ad legationem non pertinente. Id quidem, sed ægrè. Ingressi sic eum affati: *Casare a Maiestas, si Resp. Veneta prudentiam dexteritatem existimaret in barbis modo natis hircos procul dubio duos ad Vestram Maiestatem Legatos misisset.* Quo dicto (et tali contentus digno,) ostendere voluerunt, prudentiam esse semper facie metiendam, & simul hanc prouinciam ab Senatu nequaquam esse confisam, quin prius tentari essent, an decori, sibi Urbis maiestate, legationis personam sustinerent.

Si prolix a facit sapientem barba, quid vobis

Barbatus possit quin caper esse Plato

Illam senectus est venerabilis, quæ non cæcitate meritis albescit. Senes autem decrepiti sunt pueri, nonnulli *παιδογέροντες*, ratione ac sensu filio pueri: (Plato in *Axioco*, 1. & 7. de legibus, propterea legum constitutio non permittitur, nisi qui 70. annum excefferint, Magistratum gerant. *to 6. de leg.*) In senectutem etiam quidquid vitiosum est, ac interitui obnoxium, cito se effundit, & quidem ita, ut nullis re-

dijs illa imbecillitas auerti queat. Quod si quis tardius velut debitam vitam non reddiderit, natura, tanquam foeneratrix, instans ac vrgens, ab alio aspectum, ab alio auditum, saepe vtrumque, tanquam pignus, exigit. (Plato in Axiocho.) Itaq; Macrianus oblatum Imperium ob senium suscipere recusauit.

Multi ob anticipatam ætatis prudentiam, (ingenio & sapientia senes,) ad imperia & Magistratus euecti sunt iuuenes. *Dauid*, fratrum suorum minimus, Rex Indæorum est electus. (1. Reg. 16.) *Orho* III. Imp. annos vix 11. natus, *Mirabilia mundi* dictus est, propter sapientiam ipsam ætatem superantem. (Sigeb. in Chron.) Non ergo omnes adolescentes à Magistratibus & officijs publicis sunt excludendi, sed rãtùm rerum imperiti ac rudes: imò, vt vinum nimis forte diluendum est aqua; ita coniungenda cautio senilis cum feruente studio adolescentiũ. (Plut. in prac. ger. Resp.) Cogitandum senibus, etiam se aliquando adolescentes fuisse, & consilijs atque actionibus suis ad honorum gradus ascendisse, idq; accidere etiam alijs posse, maxime ijs, quibus recta voluntas adest. (Demost. epist. 5.) ideoque malè illos facere, qui iuuenum eorum odis ac honoribus oblitãt, non secus atque arbores vetulæ subnascentes arbutulas umbra sua premere & necare solent. (Plut. in prac. ger. Resp.)

Iocitates Archidamo: Si exploratum esset, seniores de rebus omnibus rectissime indicare, adolescentes autem vbiq; falli & hallucinari, nõ immeritò nobis dicendæ sententiæ ius adimeretur. Sed cum non annorum spatium, sed ingenium & diligentia in causa sit, vt alios alij pra-

prudentia superemus, nonne vtriusq; statu
 solum faciendum est, vt ex omnibus ijs, quæ
 facta fuerunt, nobis deligere liceat vtilissimam. (C
 rius tamen est, prudentes senes anteferre. Confili
 quippe ratio, affectibus vnâ cum corpore
 centibus, inquit Plut. *de Virt. morum*, atque
 maior præsumitur in eis prudentia, maior
 eas, scientia, morum grauitas, maiorq; exper
 tia. Atque hinc est, quodd senes non ita facili
 cipiuntur, vt iuuenes: quia hi rarò aduer
 bus tentati fuerunt; illi verò fortunam
 nouerantem, votisq; suis contrariam sentim, in
 Hanc ob causam Sallust. *in Catil.* senes re
 quorum corpus licet annis infirmum, ingen
 tamen sapientia validum sit. Et quia iuuenes
 & oritate carent, Solon, teste Stobæo, leges
 ne valde iuuenis, aut magistratum gerere
 consilijs magistratui esset, etiamsi à mente
 mē constitutus videretur. Athenienses solent
 populo in concilium super Reip. negotijs
 cato, seniores, hoc est eos, qui 50. annos
 rant, præconis voce è turba seuocare, quinquaginta
 consulent, quid vtile Reip. videretur, in
 lud Ouidij:

Consule queis at as longa magistra fuit. in omni

Vt veteres palàm facerent, consultatione quod si
 potius ab animi dexteritate, quàm corporis viribus,
 bus esse considerandam, Mercurij imaginem o
 spaciem viri senis effingebant, manibus potius uolos
 que truncatam, membris modò pansis, quod prauate
 cabant, parum ad cōsultandum prodesse eas rationes
 tes, quæ exteriorem functionem habent, quin
 modò vigeant mens & ratio, quæ plerumq; iudiciu
 gis vigeant in senibus. *Non florescit*, ait Platon, quæ

20, virtus animi, nisi virtus corporis deflorescat.
 III. Rerum peritia & longovsu claros. S. Greg.
 Naz. (in *Carm.*) inter tria, quibus ornatum vult
 Consiliarium, est rerum usus. Cicero, 2. de Orat.
 & 1. Tusc. ait: Ad consilium de Rep. dandum, caput
 est, acque esse nosse Remp. Plato in *Phaedro*: In omni re, in-
 maior peritiam, consulendi principium est, nosse id, de quo
 q; experitiam consilium institutum, aut tota vita aberrare ne-
 ta facillimum est.

IV. Fidos, hoc est, Reip. salutem pura inten-
 tionem & constanti voluntate quaerentes. Nullus e-
 am feracissimus, inquit Greg. Rom. lib. 1. epist. 33. tibi fidelior
 res nosse ad consilium potest, quam qui non sua, sed te
 n, inquit, diligit. S. Bern. epist. ad Henricum Senonensem
 Archiep. Omnes, ait, iuxta Domini praeceptum, et
 lege, tam inimici diligantur; sed ad consilium soli eli-
 gere debentur, qui & prudentes esse videntur, & benevo-
 lenti. Absq; prudentia & benevolentia non sunt perfe-
 tes sollicita consilia, &c. Consiliarij igitur non praesentia
 solum recte intelligant, sed longè etiam in po-
 tioribus quid vtile futurum sit Reip. diligenter
 re, & coniectura provideant, sinceri item
 tur, summi & integri.

V. Probatis moribus. Nam praeter felicissimam
 a fuit, in omnibus rebus successum, & hoc assequuntur,
 sultatione quod subditi optimè de ipsi opinantur. Ex *Senat-*
 rporibus, inquit Imp. Otho, noscuntur Principes. Ut
 magister enim origine fontium semel infecta necesse est
 us peritiosos corruptos esse: sic consilio Principis de-
 is, quo praevato, nedum ipsum, sed & caetera, ad admini-
 esse castigationem publicam pertinentia, vitari atq; in-
 dent, & quinari necesse est. Hinc Cominaeus ait: Nullum
 erum iudicium bonae mentis Princeps potest ostende-
 Platonem, quam ut adiungat sibi, (& familiariter uti-
 tur.)

tur, viros virtute & fama celebres. Nam om-
statim indicabunt eum talem esse, quales ij
apud illum. Cōsiliarij enim sunt pars, imò pec-
Principis, & Principes suauissimos fructus
bonorum consuetudine percipiunt. Nam co-
rimunt illis dignitatis adiūgit, quibus impro-
rum familiaritas labem & maculam dedec-
erat allatura. Talem opinionem de Prince-
moribus & vita concipiunt homines, quales
eorum mores, quorum familiaritate imple-
tur. Deinde consuetudine prudentum & par-
& augetur prudentia. Vnde Theognes:

Recti recte monent, prauos si audieris, illi

Quidquid habes mentis fraudibus eripit

Adhuc si Princeps bonos & sapientes viros
suam familiaritatem adiunxit, eisdem que
salutem & dignitatē credidit, certus de illis
quod nec temeritate labi, nec metu frangi
perfidia corrumpi vllō modo possint. Eorum
iam exemplo & admonitionibus facilius
suā comprimit, modestiæ & temperantiæ
dine fulcitur, & ad extremum ea in cunctis
perfruitur, quam alij Principes sentire non
sunt.

Vide sign.
66.

Erat olim apud Athen. lege sancitum, vt
tius populus de Rep. consultabat, præco
voce diram cladem & exitium illi & posteris
illius imprecaretur, qui Reip. inutile consilium
daret. Nihil enim magno ingenio & acuto
fide & patriæ charitate est perniciosius,